

GORZELNICTWO

Pod redakcją Wiktora Syniewskiego, prof. c. k. Szkoły politechn. we Lwowie
oraz Tadeusza Chrzászcza, dyrektora Szkoły gorzelniczej w Dublanach
i Andrzeja (Krupy) Krzemeckiego, prof. c. k. Szkoły przemysłowej w Krakowie.

W sprawie obliczania wydatku w gorzelni.

Napisał

Inż. chem. Wilhelm Wang.

Tablice dla obliczenia wydatku alkoholu, podane przez prof. Krzemeckiego, a ułożone na podstawie tabel Kruisa, zaspokoiły od dawna już odczuwaną potrzebę. Odczuwaliliśmy ją bardzo, gdyż jedyny dotąd dokładny sposób obliczania, a mianowicie sposób Kruisa, wymagał dość długich i żmudnych obliczeń, zanim się doszło do ostatecznego wyniku. Dawniejszy sposób Maerckera mógł czasem dać dziwne wyniki wobec tego, że współczynniki przytem używane dla oznaczenia czystości zacierów, a mianowicie 82, 85 i 90 zwiększały się nie stopniowo, lecz w skokach, gdy zawartość skrobi w ziemniakach czasem tylko o 1 procent postępowała. Do znacznie lepszych wyników dochodziło się przy pomocy tablic Orzechowskiego, jednakowoż i one miały pewne, choć, co prawda, małe niedokładności. Zaznaczył to już prof. Krzemecki i dlatego w tym kierunku rozwodzić się nie będę.

Uznać przeto należy trud, jaki sobie zadał prof. Krzemecki układając omawiane tabele.

Podobne tabele z pewnemi odmianami przygotowywałem także do druku, a porównując je z tabelami prof. Krzemeckiego natknąłem się na pewne pytania, i dlatego pozwoliłem sobie tutaj zabrać głos.

Zasadniczo różnią się moje tabele od wyżej omawianych tem, że wykazują ilość skrobi (na wagę) w zacierze o temperaturze 14° R, gdy tamte odnoszą się do

zacieru o 50° R. Oprócz tego obliczyłem moje tablice nie tylko dla całych procentów zawartości skrobi w ziemniakach, ale także dla dziesiętnych ułamków procentu.

Co do sposobu obliczania ilości łupin w zacierze podaje Kruis trzy szeregi liczb dla tej zawartości, stosownie do tego, ile procentowemi, co do skrobi, były odnośne ziemniaki, a mianowicie podaje szereg:

- a) dla ziemniaków o 24—20% skrobi
- b) „ „ „ 20—16% „
- c) „ „ „ 16—13% „

Zaraz na wstępie możemy tu zapytać, w którym szeregu należy szukać liczbę, oznaczającą zawartość łupin, gdy ziemniaki zawierają graniczne procenty skrobi? Skąd zatem mamy brać liczbę wyższą, gdy ziemniaki zawierają 16% skrobi, a skąd gdy jej zawierają 20%? Czy w pierwszym przypadku mamy ją szukać w szeregu *b*, czy w *c*, a w drugim czy w szeregu *a*, czy w *b*? Oprócz tego nasuwa się tu pytanie, jaki procent łupin mamy przyjmować wówczas, gdy zaciery sporządzono z ziemniaków, zawierających ponad 24% skrobi?

Autor tablic zastosował dla ziemniaków o 16% skrobi szereg *c*, a dla ziemniaków o 20% skrobi szereg *b*. Ma to ten skutek, że szereg pionowy dla 17% skrobi zwiększa się co do ilości skrobi o większą różnicę w porównaniu z szeregiem dla 15%. Sądzę, że należałoby zastosować dla ziemniaków o 16% skrobi średni współczynnik co do zawartości łupin z szeregu *b* i *c*, a dla ziemniaków 20-procentowych taki współczynnik z szeregu *a* i *b*.

Przy zacierach z ziemniaków 25 i 26-procentowych uwzględnia autor widocznie nieco niższą zawartość łupin, i tak:

Dla zacierów o 17° Bllga a 25% skrobi